N°. 5786.

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon Droit.

Dit blad verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 5.00; voor de buitensteden franko p. p. *f* 6.00. *Brieven, Gelden*, enz. FRANKO te adresseeren aan het Bureau van DE TIJD.

DINGSDAG 18 OKTOBER.

Advertentiën van *Zes* regels en daar beneden worden tegen *f* 1.00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentiën wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 17 Oktober.

De begrafenis-wet.

VI.

Art. 38, is allerbelangrijkst. Binnen vijf jaren tijds, zegt het, moeten alle, zoo bijzondere als algemeene thans bestaande begraafplaatsen overeenkomstig deze wet zijn ingerigt, op straffe dat zij anders *terstond worden gesloten*, en zóó gesloten, dat daarvan volstrekt geen gebruik meer zal mogen worden gemaakt, met de verpligting daarenboven, om *een nieuw kerkhof* aan te leggen, dat aan de eischen der wet voldoet, en waarop *kosteloos* een *nieuw eigen graf* zal worden verleend aan al wie zulk een op het gesloten kerkhof bezaten. Bij deze voorschriften gaat de Regering ongetwijfeld van de stelling uit, dat het geld bij de burgerlijke en kerkelijke gemeenten op den rug groeit. Eene veronderstelling, die intusschen wel een weinig met de pretentie der wet in strijd is. De Regering immers verklaart, dat zij door middel dezer wet de begrafeniskosten wil verminderen. Zij neemt daartoe zeker niet den kortsten weg, als men bedenkt, dat die vermindering bereikt moet worden door eene onvermijdelijke verhooging van onkosten, om de begraafplaatsen met de wet in overeenstemming te brengen. Het is mogelijk dat men in de rezidentie eene andere cijferkunst heeft dan die aan de Beurs van Amsterdam geldt. Het is daarom dat wij verlangend zijn te vernemen, hoe, naar de berekening der Regering, door art. 38 in Amsterdam b. v. de begrafeniskosten zullen worden verminderd. Wij vreezen, dat men in de rezidentie vergeten heeft die berekening te maken. Het is waarschijnlijk daaraan te danken, dat op dit oogenblik menig kerk- en gemeentebestuur met de handen in 't haar zit, niet wetende hoe zich te redden, dan welligt door de *vis inertiae*, waartoe de wet de gelegenheid aanbiedt. Immers laat de Regering na vijf jaren de kerkhoven sluiten, die niet aan de eischen der wet beantwoorden; wie zal dan de dooden begraven, en *waar* zal men ze te ruste leggen, als het eenig kerkhof gesloten zal zijn, dat in de gemeente aanwezig is? Er zijn gemeenten in menigte, waar slechts éene begraafplaats is, en wel eene begraafplaats, die onder geen enkel opzigt voldoet aan de eischen der wet. De Regering bereidt zich derhalve geen gemakkelijk werk, als zij vele gemeenten tot de onkosten van een nieuw kerkhof zal dwingen, die zij welligt volkomen onnoodig achten. Maar veronderstellen wij dat er twee of drie kerkhoven zijn, een voor de burgerlijke gemeente, een voor de Katholieken, een voor de Israëlieten. Dat voor de burgerlijke gemeenten, dat juist groot genoeg is voor de behoeften der burgerlijke gemeente, omdat er twee andere zijn, is naar de wet ingerigt; maar dat der Katholieken b. v. moet gesloten worden. Deze laatsten zijn buiten de mogelijkheid zoo om een nieuw kerkhof aan te leggen als om het bestaande te vergrooten. Wat dan? De Regering kan de Katholieken niet dwingen om een nieuw kerkhof aan te leggen, ofschoon de wet voorschrijft, dat er een nieuw komen moet; op de burgerlijke begraafplaats hebben de Katholieken geen regt, en daarenboven als al de burgerlijke gemeente de Katholieken wilde toelaten, dan zou de burgerlijke begraafplaats te klein worden en de lijken der Katholieken niet mogen aannemen, voor dat eene geheel nieuwe begraafplaats om de burgerlijke gemeente overeenkomstig de wet zal zijn aangelegd? Waar blijft inmiddels de Burgemeester met de lijken der Katholieken? Aan niets van dat alles is gedacht. De wet hakt den knoop maar door met eenvoudig te zeggen: De begraafplaats wordt *terstond gesloten*, zonder zich verder over de gevolgen te bekommeren. Zoo dat de zorg der Regering, om voor de publieke gezondheid te waken, wel kon uitloopen op de verpesting der publieke gezondheid, als er een lijk valt, dat door de eischen der wet nergens kan en mag begraven worden; een geval dat onder de nieuwe wet zich elk oogenblik zal voordoen.

Ziedaar eenige algemeene bezwaren van de velen, die wij zouden kunnen opnemen, maar wij stappen er overheen, om nog een woord te zeggen van onze bezwaren omtrent de bijzondere begraafplaatsen.

Art. 38 stelt drie gevallen, waarin een kerkhof over vijf jaren *terstond* zal moeten worden gesloten niet alleen zonder dat er verder ooit gebruik van zal mogen gemaakt worden, maar met de verpligting om een geheel nieuw aan te leggen. 1°. Als het kerkhof dan niet ter hoogte van minstens twee ellen zal zijn afgesloten door een muur, heining, rasterwerk of heg. Is dat de eisch der publieke gezondheid? Wie zal dat durven beweren? Wij gelooven integendeel, dat de publieke gezondheid veel beter gediend is met eene begraafplaats, die volkomen open ligt. Maar het zij zoo; de publieke gezondheid eische eene afsluiting ter hoogte van twee ellen. Hoe vele kerkelijke gemeenten zijn er niet, die om geldelijke verlegenheid buiten staat zijn, eene afsluiting van steen of hout te maken? Zij planten derhalve eene heg. Zij doen het reeds van daag om zeker niet te laat te komen tegen den dag, dat de afsluiting de hoogte van twee el zal moeten hebben bereikt. Maar nu zal ongelukkig de heg niet zoo spoedig in de hoogte groeijen, als de wet het voorschrijft. Uwe onkosten en moeiten zijn verloren. Uw kerkhof wordt *terstond* gesloten, gij moet *terstond* een ander kerkhof klaar hebben; er wordt u op nieuw geen vijf jaren vergund voor den aanleg van een nieuw kerkhof; de wet veronderstelt dat het nieuwe kerkhof klaar is, op het oogenblik dat de regering het oude sluiten zal. Geduld kent de wet niet. Als een kerkhof niet over vijf jaren kant en klaar zal zijn, zoo als zij het wil, dan wordt het niet voor den tijd dat het onklaar blijven zal, maar ten eeuwige dage gesloten. Zij is onverbiddelijk.

2°. Het kerkhof moet gesloten worden en *terstond* gesloten, als het na vijf jaren niet eene uitgestrektheid heeft van minstens tienmaal de oppervlakte benoodigd voor het gemiddeld getal der aldaar jaarlijks te begraven lijken. Een gewoon mensch en eene gewone wet zouden begrijpen, dat een kerkhof veilig gebruikt kan worden, zoo lang de begraven lijken niet behoeven te worden geroerd. Immers een kerkhof, niet groot genoeg voor tien jaren, kan toch zeer voldoen voor 't gebruik gedurende 6 jaren, gedurende 7, 8 of 9 jaren. Maar zoo niet de voordragt; een kerkhof dat te klein is voor 10 jaren, is ook te klein voor 6 jaren; dat is haar dekreet. En zij is daarvan zoo zeer doordrongen dat zij zelfs een familiegraf, waar ruimte genoeg zou zijn om eene geheele familie te begraven als God haar in éene maand opriep, voor altijd sluit, als het kerkhof niet groot genoeg is, om voor 10 jaren te dienen. Wat al ongerijmdheden zijn daar bij elkaar gebragt! Maar daar blijft het nog niet bij. Bij een kerkhof, dat niet de vereischte uitgebreidheid heeft, mag geen tweede opgerigt worden. De wet gebiedt dat een te klein bevonden kerkhof gesloten worde en dat er *een nieuw* voor in de plaats worde opgerigt, welk *nieuw* kerkhof groot genoeg zal moeten zijn voor *allen*. Zij heeft er geen aandacht voor, dat een kerkhof niet kan worden vergroot, om dat er in den omtrek geen grond te koop is; of, dat die grond eerst later te koop zal komen. Dat gaat haar niet aan. Zij heeft haar *sic volo, sic jubeo*, dat wil ik, dat gebied ik, en daarmee is 't afgedaan. En zoo zal 't dan gebeuren b. v. dat, als het kerkhof voor de Katholieken te Amsterdam te klein mogt worden bevonden — het is eene veronderstelling, die wij maken, — dat dan dat kerkhof, indien het niet kan worden vergroot, niet met een nieuw kerkhof zal mogen worden vermeerderd, maar onherroepelijk zal worden gesloten. Waar dan de burgemeester van Amsterdam overblijven met de lijken onzer Katholieke armen zal blijven? — Dat alles gaat veel verder dan de Regering het wil en de publieke gezondheid het behoeft. Het is immers blijkbaar dat een kerkhof, dat te klein is, kan worden bijgestaan door een tweede kerkhof. Intusschen, de wet duldt dat niet. Het kent niets anders dan een *terstond sluiten*, dat onder alle opzigten eene onhoudbare ongerijmdheid is.

3°. De thans bestaande kerkhoven moeten over vijf jaren terstond gesloten worden, als zij niet op een afstand van 35 el van de bebouwde kom der gemeente gelegen zijn.

Deze bepaling is eene inwilliging ter te gemoetkoming aan de bestaande kerkhoven. Maar zij is niet voldoende. Daarom wordt het ontbrekende aangevuld door art 39, waar aan den Koning het regt wordt toegekend om vergunning te verleenen tot het behoud der bestaande begraafplaatsen, welke niet op den afstand van 35 ellen der bebouwde kom der gemeenten liggen, als naar het oordeel van bevoegde deskundigen, daaruit geen nadeel voor de gezondheid te vreezen is. Dit artikel zal veel kwaad voorkomen, als de Regering de moeite neemt, om het op alle kerkhoven toepasselijk te maken. In het eerste ontwerp der Regering was het regt in het algemeen verleend; maar in de gewijzigde voordragt heeft de Regering eene zinsnede ingelascht, die de koninklijke vergunning schijnt te beperken tot de burgerlijke begraafplaats. Er staat immers thans te lezen, dat de vergunning zal kunnen worden verleend *in het belang eener gemeente*. Van welke gemeente is hier spraak? Slechts van de burgerlijke? Of is daaronder ook de kerkelijke gemeente begrepen? Indien de voordragt, gelijk wij vermoeden, de vergunning slechts voor de *burgerlijke gemeente* toegankelijk maakt, dan pleegt zij partijdigheid, dat is onregt. Want *waarom* zal het kerkelijke graf, wanneer het onschadelijk is voor de gezondheid, moeten gesloten worden, waar het burgerlijk *graf* openblijft? Daarvoor kan, wanneer de gevallen gelijk staan, geene andere reden bestaan, dan zulk eene, die door partijdigen willekeur zich hatelijk maakt. Dat is niet het oogmerk der Regering. Zij behoort derhalve art. 39 te wijzigen, in dien zin, dat de gunst aan burgerlijke en kerkelijke begraafplaatsen gemeen zij.

Daarenboven hebben wij omtrent art. 38 nog op eene onbillijkheid te wijzen, die hier en daar uit de toepassing van art. 38 zal voortvloeijen. De regering acht het sluiten der begraafplaatsen, die binnen den afstand van 35 ellen der bebouwde kom liggen, billijk, omdat zij veronderstelt, dat die begraafplaatsen zijn aangelegd in strijd met de bestaande verordeningen. Wij vragen, of het daarom billijk is, als men weet dat de Regering die verordeningen niet heeft gehandhaafd, maar daarentegen ze in de praktijk heeft losgelaten. Men heeft sinds 25 jaren al de verordeningen op dit stuk als eene doode letter laten liggen. Zoo er in den laatsten tijd spraak is geweest van verordeningen op de kerkhoven, dan is het alleen geweest, om de Katholieken te bemoeijelijken in hunne godsdienstoefening bij het graf hunner overledenen, eene godsdienstoefening, die onder Turken en Mohammedanen geduld wordt, en in Nederland geregtelijke vervolgingen heeft ondergaan. Maar die geregtelijke vervolgingen — die Nederland niet tot eer verstrekken — ter zijde gesteld, waar en hoe heeft men de verordeningen op de begraafplaatsen gehandhaafd, tenzij welligt hier of daar in Katholieke streken, wanneer tegen de Katholieken eene partijdigheid kon worden gepleegd, en de policie verhinderde het lijk van een enkel pastoor, die de weldoener zijner gemeente was geweest, in de schaduwe van zijne kerk te begraven, middelerwijl men te Amsterdam bijna de gansche bevolking in de stad, en een groot deel der bevolking in de kerken begraaft!

Maar er is nog iets anders. Er kunnen begraafplaatsen zijn, die op een afstand van 35 ellen aangelegd, later door uitbreiding der bevolking en aanbouw der gemeente, binnen den afstand van 35 ellen gekomen zijn. Omtrent dezulken is de toepassing zeer zeker onbillijk, en men kan haar in dergelijk geval niet vorderen zonder schadevergoeding.

Hetzelfde kan gezegd worden in het tweede geval, als het kerkhof groot genoeg was bij den aanleg, maar door aanwas van bevolking te klein geworden is. Wij meenen op deze en andere boven genoemde bezwaren klem te mogen leggen. De wet en de regering spreken van nieuw aan te leggen kerkhoven of het zoo niets is. Maar het is te regt in het voorloopig verslag opgemerkt, dat daarin voor vele gemeenten een onoverkomelijk bezwaar ligt.

Het was te verwachten, dat er verschil van gevoelen in den ministerraad zou ontstaan over de zaak der spoor-

wegen, daar het toch niet kon achterblijven, dat meer bepaaldelijk gehoor gaf aan de vele en regtmatige klagten tegen het ontwerp, zooals het thans in behandeling is genomen. De *Stoompost* meldt dan ook heden:

„Onder de geruchten, die in de residentie loopen, behoort ook, dat in de ministerraad verschil van meening over de rigting van den zuiderspoorweg heerscht. De ministers van Binnenlandsche Zaken, Marine en Financiën zouden voorstanders van de geprojekteerde rigting zijn, zooals die door de Regering aan de Kamers is aangeboden; het meerendeel der overige ministers zou geneigd zijn, zoo mogelijk, aan de wenschen van Amsterdam te voldoen. Zijn wij wel onderrigt, dan is van de zijde der koncessionarissen van den Zuiderspoorweg het gevoelen gevraagd van eenige invloedrijke Amsterdammers, en dezen moeten verklaard hebben met de lijn Maarsbergen-'s Hertogenbosch niet te vreden te zijn maar meer te verlangen.

„In dezen stand van zaken kunnen de spoorwegen in Nederland nog lang tot de vrome wenschen behooren, en de spoorwegwet op gelijke wijze behandeld worden, als in der tijd de wet op het lager onderwijs onder den minister van Reenen."

— De *Nieuwe Rotterdamsche Courant* bevat daarentegen onder de ingezonden stukken de volgende mededeeling:

De *Nederlandsche Stoompost* is verkeerd onderrigt. Het berigt is ten eenemale (1) onjuist, en ik moet het daarom, ook namens mijne mede-kommissarissen, onmiddelijk tegenspreken.

Rotterdam, 16 Okt. 1859. Mr. W. S. van Reesema.

De onderteekenaar van dit in zulke stellige bewoordingen vervat berigt is, zoo als men weet, een der deelgenooten van de firma Bredius, Sijpesteyn c. s., koncessionarissen der Zuiderlijn. Men mag bij het lezen daarvan zich afvragen of de gunst, waarin die heeren bij sommige ministers staan, reeds zoo hoog geklommen is, dat zij mededeeling ontvangen van hetgeen in den ministerraad voorvalt, en zich daardoor geregtigd kunnen wanen om op den toon van een officieel orgaan te verklaren wat de Regering al of niet voornemens is aangaande belangrijke Staats-aangelegenheden te verrigten. De onderlinge verhouding dier koncessionarissen en de betrokken ministers wordt hoe langer hoe vreemder.

De *Kölnische Zeitung* bevat een korrespondentie uit ons land over de spoorwegaangelegenheden, waarin allerlei fraais ten gunste der Regeringsontwerpen medegedeeld, en onder meer van dien aard ook gezegd wordt, dat de voorstanders daarvan tegen plaatselijke inzigten het belang van het gansche land (*des grossen ganzen*) voorstaan. Men zal alligt minder verwonderd zijn zulke beweringen in het Rijnsche blad aan te treffen, wanneer men bedenkt dat de uitgever van den heftigen verdediger der regeringsvoordragten, de *Nieuwe Rotterdamsche Courant* en de Nederlandsche korrespondent van de *Kölnische Zeitung* een en dezelfde persoon zijn.

In de zitting van de Tweede Kamer van 14 dezer zijn weder onderscheidene adressen ingekomen betreffende de aanhangige spoorwegwet. *Voor* dit ontwerp zijn adressen ingekomen van de Kamer van Koophandel en Fabrieken te Rotterdam; de kommissie tot bevordering der belangen van den Zeeuwsch-Duitschen spoorweg; het gemeentebestuur en de Kamer van Koophandel te Nijmegen; de Kamer van Koophandel en Fabrieken te Dordrecht; de gemeenteraden van Haaksbergen, Westerhoven, Eersel, Hoogeloon, Hapert en Casteren, Bladel en Netersel, Waalre, Valkenswaard, Bergeyk, Woensel, Eckart en Bergen op Zoom (allen in Noord-Braband). — *Tegen* van: A. de Wilde en vele andere kiezers te Utrecht; den gemeenteraad van Utrecht; F. de Charro en vele andere kiezers te Amersfoort; het gemeentebestuur van Amersfoort; Redius Frowein en andere handelaren, planters en kiezers te Nijkerk; F. van Lanschot en andere ingezetenen van 's Bosch; en J. van Andel Hz. en andere kommissarissen der koornbeurs te 's Bosch. — Ook zijn nog adressen ingekomen van: den gemeenteraad van Venlo, betrekkelijk de aansluiting aan de Duitsche spoorweglijnen op dat punt; de Kamer van Koophandel en Fabrieken te Venlo, van gelijke strekking; de kommissie van landbouw in de provincie Groningen, ten voordeele der spoorwegwet en ter aansluiting der lijn aan de Hanoversche grenzen; M. von Arselt en andere kiesgeregtigden te Elburg, Doornspijk enz. ten voordeele der spoorweglijn van Utrecht naar Zwolle; den gemeenteraad van Zaandam, ten voordeele van de spoorweglijn naar het Nieuwe Diep.

Nog zijn bij die Kamer ontvangen vijf adressen tegen de aanhangige wet omtrent het begraven van lijken, allen van kerkbesturen van R. K. gemeenten in Zuid- en Noordholland.

's GRAVENHAGE, 16 Okt. Z. M. de Koning, vergezeld van HD. gevolg, is heden avond ten 6½ ure van het Loo aan het paleis in de rezidentie aangekomen.

— Z. D. H. de hertog van Saxen-Weimar is van HD. buitenlandsche reis in deze rezidentie teruggekeerd.

— Voor Z. M. den Koning zijn alhier aangekomen een aantal prachtige paarden-harnachementen en jagtwapenen, bestemd voor de op het Loo bij gelegenheid van het St. Hubertsfeest te houden groote drijfjagten. De toebereidselen, welke aldaar gemaakt worden, moeten zeer prachtig zijn. De jagten zullen in kostuum plaats hebben en worden geregeld op de wijze der Engelschen. Onderscheidene voorname Engelschen zijn even als ten vorigen jare tot het bijwonen daarvan uitgenoodigd.

KAMPEN, 15 Okt. Men meldt uit 's Hage, dat het voorloopig verslag over de spoorweg-wet gereed is en de diskussie daarover spoedig kan plaats grijpen daar de Regering met den meesten spoed haar antwoord zal indienen. Het verslag zoude gunstig voor de wet zijn."

LEEUWARDEN, 14 Okt. Door de daartoe benoemde kommissie zijn in hare deze week gehouden vergadering, tot het afnemen van onderwijzers-examens, toegelaten: 5 als hoofdonderwijzer, 1 als hoofdonderwijzeres, 11 als hulponderwijzer, 10 als onderwijzer in meer uitgebreid onderwijs (5 voor de wiskunde, 2 voor het Fransch, 2 voor het Engelsch en 1 voor het Hoogduitsch) 5 als onderwijzers in meer uitgebreid onderwijs (2 voor het Fransch en handwerken en 3 handwerken). Afgewezen zijn: als hoofd-onderwijzer 3, als hulponderwijzer 1, als hulponderwijzeres 3, Fransch 3.

MIDDELBURG, 14 Okt. Bij het in den loop dezer week alhier gehouden najaars-examen zijn geëxamineerd 3 personen als hoofd-onderwijzers, 7 als hulponderwijzers, 6 als onderwijzers in de Fransche, 1 in de Engelsche en 1 in de Hoogduitsche taal, 3 in de wiskunde 1 als onderwijzeres in de Engelsche taal en 1 als huisonderwijzeres in de Fransche en Engelsche talen en de handwerken voor meisjes; waarvan zijn toegelaten: 1 als hoofdonderwijzer, 4 als hulponderwijzers, 1 als onderwijzer in de Hoogduitsche taal (volgens art. 1 der wet) en 1 als huisonderwijzeres in de handwerken voor meisjes.

's HERTOGENBOSCH, 15 Okt. De examens voor hoofd- en hulponderwijzers, hoofd- en hulponderwijzeressen voor het lager onderwijs in deze provincie, zijn gisteren avond afgeloopen. Als hoofdonderwijzers zijn toegelaten 5, afgewezen 5; als hulponderwijzers zijn toegelaten 6, afgewezen 10; 16 onderwijzers hebben examen afgelegd in verschillende vakken, waarvan: *a.* in de talen zijn toegelaten 9, afgewezen 5; *b.* voor de landbouwkunde 1 toegelaten; *c.* wiskunde (art. 1) één voor den afloop vertrokken. Als hulponderwijzeressen toegelaten 12, afgewezen 4; 21 onderwijzeressen in de talen, waarvan 14 toegelaten, 7 afgewezen. Het valt in het oog dat zoo vele adspirant-hulponderwijzers zijn afgewezen en integenoverstelling van hetzelfde getal (16) het examen voor de hulponderwijzeressen zoo gunstig is afgeloopen.

HOORN, 15 Okt. Hoogste graanprijzen. Rogge *f* 7; Gerst *f* 6,75; Haver *f* 4; Paardenboonen *f* 6; Bruine dito *f* 9,50; Witte dito *f* 10,50; Graauwe Erwten *f* 16; Vale dito *f* 12,50; Groene dito *f* 15; Witte (groote) dito *f* 11,50. Boter per Ned. ℔ *f* 1,20. Jonge Kippen a *f* 1; Oude a *f* 0,30; Kipeijeren a *f* 3 per 100 stuks; Eendeijeren a *f* 3 per 100 stuks.

LEIDEN, 14 en 15 Okt. Boter: 1ste kwal. *f* 1,35 a *f* 1,50; 2de kwal. *f* 1,22½ a *f* 1,32½ per Ned. ℔.

ALKMAAR, 15 Okt. Ter kaasmarkt van gisteren zijn aangevoerd: 493 stapels kaas, wegende te zamen 97,233 Ned. ℔. De prijs was: kleine kaas *f* 29,50, kommissie *f* 30,50, middelbare *f* 32, per 50 Ned. ℔.

De graanprijzen waren als volgt: Tarwe *f* 9; Rogge *f* 7,50; Gerst *f* 5,25; Chevalier *f* 6; Haver *f* 4,30; Paardenboonen *f* 6,50; Bruine dito *f* 10; Kanariezaad *f* 11,75; Geel Mosterdzaad *f* 20; Graauwe Erwten *f* 16; Groene dito *f* 16; Vale dito *f* 14.

DELFT, 15 Okt. Heden waren alhier de prijzen der Kaas *f* 13 a *f* 17,50; ter markt zijn verkocht 68 stapels, wegende 17,903 Ned. ℔.

NIJMEGEN, 14 Okt. De heden alhier gehoudene paardenmarkt was drukker bezocht dan het vorige jaar. Er werden aangebragt 458 paarden, waarvan 146 werden verkocht.

De telegraaf van heden meldt het volgende:

LONDEN, 17 Sept. De *Morning Post* verklaart dat Engelands toetreding bij een Kongres nog niet zeer zeker is, en afhangt van de vervulling der bekende voorwaarde door lord John Russell daarvoor gesteld.

GENUA, 16 Okt. De Koning is gisteren alhier aangekomen en met geestdrift ontvangen; overal in de stad wapperen vlaggen.

De Keizerin-weduwe van Rusland is mede hier aangekomen; de Koning heeft haar opgewacht en naar het koninklijk paleis vergezeld.

De *Corriere Mercantile* zegt, dat men algemeen gelooft dat de reis van den heer Dabormida naar Parijs in verband staat met het meer vastberaden deel dat Sardinië zal nemen aan de zaken van Centraal-Italië en vooral met betrekking tot de quæstie der eenheid van Regering.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 15 Okt. Het goevernement schijnt door de manifestatiën der hooge geestelijkheid ten gunste der wereldlijke regten van den Paus getroffen te zijn, want het heeft de dagbladen doen verzoeken van niet meer de mandementen der Bisschoppen te publiceren en zich van alle polemiek des betreffende te onthouden. Naar men zegt, zou de minister Rouland, minister van openbaar onderwijs en eeredienst, aan de geestelijkheid een cirkulaire hebben gezonden, waarschijnlijk om te trachten haar ten aanzien van 's goevernements bedoelingen gerust te stellen. Zij zou, naar men zegt, geheel officieus en in zeer beleefde bewoordingen vervat zijn. 't Is nu de vraag, of de beleefde tusschenkomst van den minister de gewenschte uitwerking bij de hoogere geestelijkheid maken zal. Dit zal de tijd leeren; intusschen spreekt men van een nieuw mandement van Kardinaal Bonald en van een ander van den Bisschop van Nevers, welke laatste tot hiertoe slechts een brief heeft openbaar gemaakt, terwijl, naar aanleiding van het regeringsbesluit, de *Univers* de volgende verklaring bevat, onderteekend door zijn hoofdredakteur Louis Veuillot en zijn eigenaar:

„Sedert twee dagen heeft de *Univers* de mededeeling gestaakt der cirkulaires of mandementen hunner Em. de Bisschoppen nopens den toestand van Z. H. den Paus. 't Is niet omdat in de gedachten en het hart der Katholieken die manifestatie heeft opgehouden, maar wij hebben van het goevernement de aanzegging ontvangen om voortaan geene dier akten meer mede te deelen; een te gewigtiger aanzegging, daar ons blad bereids met eene eerste waarschuwing getroffen was.

„Wij zijn nu onzen lezers en meer nog onzen hoogwaardigen prelaten, die ons met de zending hunner mandementen vereerd hebben, eenige verklaring schuldig. Tot hiertoe waren die: Z. Em. de kardinaal de Bonald, aartsbisschop van Lyon en de Hoogw. bisschoppen van Moulins, Vannes, Soissons, Quimper, Nevers en Digne.

„De gedane aanzegging schijnt ons niets anders dan van tijdelijken aard. Zij heeft ten doel, naar ons gezegd is, de handelingen en de waardigheid der Bisschoppen voor de heftige aanvallen der dagbladen te vrijwaren; maar anderzijds is het woord der Bisschoppen de kracht der Katholieken geweest, in al de ernstige omstandigheden, waarin de Kerk en de maatschappij zich sedert dertig jaren bevonden hebben. Nooit heeft dat woord zich doen hooren, of het lokte, zooals thans, een storm van beleedigingen uit; het heeft daarom niet gezwegen, maar zich doen gelden, want door de edelste gevoelens ingegeven, boezemde het die op zijne beurt in. Immer heeft het goevernement van Napoleon III op de levendigste wijze zijn eerbied voor de regten der Kerk betuigd; en 't zou mooijelijk te begrijpen zijn dat het den Bisschoppen de openbaarheid der pers zou willen ontnemen, waarvan iedereen kan gebruik maken, en den Katholieken van die eenparige stem hunner opperherders berooven, die hun steeds zoo nadrukkelijk de liefde voor orde, geregtigheid en vrijheid heeft op het hart gedrukt.

„Wat ons betreft, mogt dit verbod worden gehandhaafd, dan zouden wij gelooven dat het kostbaarste deel der burgerlijke en godsdienstige vrijheid ons ontnomen was. Wij zouden ons zonder leidraad, zonder licht, zonder schild bevinden, en in een niet ver verwijderde toekomst het oogenblik zien, dat de katholieke pers geen plaats meer zou beslaan op dat ruime veld der meeningen, waar wij tot het laatste oogenblik eervol onzen pligt willen vervullen.

„Louis Veuillot, Hoofdredakteur.

„Eugène Taconet, Eigenaar-direkteur."

— In den *Ami de la Religion* leest men: „Wij zijn onderrigt dat een groot aantal Fransche Bisschoppen, die nog niet openlijk de gevoelens hebben uitgedrukt, waar van verscheidene hunner ambtsbroeders de tolken zijn geweest, voornemens zijn die bekend te maken bij gelegenheid der mededeeling aan hunne diocesen van de jongste pauselijke allokutie.

„Ook meenen wij te weten, dat verscheidene prelaten aan het goevernement hunne bekommering en vurige wenschen hebben te kennen gegeven."

— In een korrespondentie van de *Indépendance belge* leest men: „Kardinaal Antonelli heeft aan den heer Grammont de koncessiën medegedeeld, welke de H. Vader op verzoek van den Keizer zou doen. Frankrijks ambassadeur heeft uit den eigen mond van den Paus kunnen hooren, dat die koncessie, in verband met de burgerlijke vrijheden, de uiterste grenzen van zijn gezag bereikende, niet zouden overschreden worden. De Fransche gezant meent te minder voldaan te zijn, daar in een onlangs met den sekretaris van Staat gehouden gesprek, deze, zinspelende op de geruchten van het vertrek van het Fransche garnizoen naar Frankrijk, den heer de Grammont zou verzocht hebben; hem drie maanden vooraf te waarschuwen, wijl zijne Heiligheid maatregelen voor Rome's rust nemen moest."

---

(1) *Ten eenemale* dus *in alle opzigten* onjuist. Wij hebben goede redenen om te gelooven, dat de heer van Reesema zich hier van een veel te sterke uitdrukking bedient.

— De *Courrier du Dimanche* behelst een kurieus stuk dat, mogt het echt zijn, een onbetwistbaar gewigt zou hebben; 't is namelijk het plan der zamenzwering, die te Konstantinopel ontdekt is, en behelst het programma der staatkundige, financiële en godsdienstige hervormingen, welke de eedgenooten voornemens waren in te voeren. De toekomstige Ottomannische konstitutie zou, onder anderen, binnen zekere grenzen de vrijheid van godsdienst vergunnen, een einde aan den verkoop van ambten en de verspilling van 's landsgelden maken, enz.

Ook behelst dat blad eenige merkwaardige bijzonderheden over de organizatie der zamenzwering, waaraan de geheime leden den naam van „Byzantijnsche unie" gaven. Bij den eed, door hen afgelegd, werd Sultan Abdul-Medjid erkend, mits hij de door de eedgenooten gemaakte konstitutie bekrachtigde. De Christenen mogten er lid van worden, maar onder Turksche namen.

— Prins Napoleon is heden, 15n, naar Engeland vertrokken, met het doel, naar men zegt, om den *Great Eastern* te bezigtigen alvorens dat monsterschip naar Amerika stevent.

ENGELAND.

LONDEN, 14 Okt. De *Observer* zegt, dat het berigt van den *Constitutionel*, als zouden de mogendheden het omtrent het kongres eens zijn, onjuist is. Oostenrijk heeft daarin thans, na er zich lang tegen verzet te hebben, wel bewilligd doch Engeland zal er alleen dan aan deel nemen, als men het omtrent de voorwaarden waarop de vrijheid van Italië vooraf is eens geworden.

— De zedelijke toestand in Londen is over het algemeen diep gezonken en doet, bij het minste onderzoek, maar al te veel treurige feiten aan het licht komen. Dienaangaande leest men in een schrijven uit Londen:

„De bekende ekonomist Malthus heeft, als echte Engelschman, verscheidene middelen aangeraden om de vermeerdering der bevolking te voorkomen. Een daarvan was eene buitengewone voorzigtigheid in de huwelijken, of liever eene geheele onthouding van het huwelijk, voor zoo ver de armen betreft. Deze beleediging der wet Gods, der menschelijke natuur en den beginselen aangedaan, welke de grondsteen zijn der maatschappij, doet noodwendig de toekomst en zeden van het menschelijk geslacht met vrees tegemoet zien. Intusschen is de ekonomist nog verder gegaan. Hij wil de kinderen aan zich-zelven overlaten, hen, bij gebrek aan zorg, doen omkomen en ten laatste regtstreeks door den dood uit den weg ruimen.

„Het volk maakt zich aan kindermoord schuldig; niet om zijne rijkdommen te vermeerderen maar om zijne ellende te verminderen. Eene christelijke natie ziet in haren boezem de gruwelen plegen, welke de missionarissen in China, ten koste van hun leven, trachten uit te roeijen. Daar echter worden alleen de meisjes gedood, wegens haar groot getal en de daaruit voortspruitende vermeerdering van de ellende der familie. In Engeland echter worden jongens en meisjes, zonder onderscheid, om dezelfde reden, ter dood gebragt, wijl de ouders hen als een nieuwen last beschouwen te midden der vele zorgen waardoor zij gedrukt worden.

„Onder den titel van: „Moord in het groot van kleine kinderen," zijn de mededeelingen en diskussiën openbaar gemaakt, welke dezer dagen in den raad van het kerspel Marylebone te Londen plaats grepen. De aandacht was op de zaak gevestigd door een rapport van den heer Wakley, koroner voor Middlessex. Daaruit blijkt dat, door de onvolledigheid der wet en de ongebondenheid waarin de kerspelen de familiën laten verkeeren, honderde kinderen, als doodgeboren aangegeven, werkelijk vermoord zijn.

„Doctor Bachhoffner verklaart dat dit eene quæstie van hoog belang is en dat de koroner, door honderden op te geven, verre beneden het ware getal gebleven is. De wettige kinderen worden door hunne arme ouders aldus ter dood gebragt; om zich van de onechten te ontdoen heeft men echter nog een ander middel. Zij worden bij zekere voedsters besteed, terwijl men zich verzekerd houdt, dat zij daar weldra sterven. Die voedsters weten ook zeer goed, waarom haar die kinderen worden toevertrouwd.

„Een stuk papier, door onverschillig wie geteekend, inhoudende dat een kind dood geboren werd, is voldoende om de begraving toe te laten, tegen den geringen prijs eener *half-crown*-*f* 1,50. Deze geringe uitgave wordt echter door velen ontdoken. Men zendt gewoonlijk het lijk naar het *Work-house* en daar, om de kosten te vermijden, wordt het meestijds naast een groot lijk in dezelfde kist gelegd.

„Het geworgde of gestikte kind rust dus naast den oudere, wien honger en gebrek ten grave sleepte.

„De nieuwerwetsche staatkundigen zeggen, dat de nationale onafhankelijkheid bestaat in zooveel geld te hebben als mogelijk is, wat slechts verkregen kan worden door der nijverheid een hoogen vlugt te geven. De nijverheid intusschen verslindt de menschen.

„Dezelfde mannen zeggen, dat de volkomenheid der Regering en der maatschappij bestaat in ieder zoo veel vrijheid te laten als eenigzins kan; die vrijheid echter wordt, in de handen des magtigen en rijken, de vernietiging van den zwakke en arme. Deze trachten zich te redden door in het geheim of openbaar een nog zwakker en armer schepsel op te offeren.

„De oorzaken van den deerniswaardigen zedelijken toestand der lagere klassen in Engeland blijken uit een en ander vrij duidelijk."

— Uit de Vereenigde Staten ontvangen berigten melden, dat te Washington dépêches van den Amerikaanschen gezant in China, den heer Ward, waren ontvangen, die bij het gevecht aan den Pei-Ho was tegenwoordig geweest.

Volgens het rapport van Commodore Tatrall, wiens vlag op het fregat der Unie *Powathan* woei, begaf hij zich op het oogenblik dat hij hoorde dat de Engelsche admiraal gevaarlijk gewond was, in een boot om zich aan boord van den *Cormorant* te begeven. Op korten afstand van dit schip werden in de boot de officier Harte door een kanonschot gedood en de luitenant Frenchard gekwetst.

't Was gelukkig dat de commodore de *Cormorant* kon bereiken alvorens zijn boot zonk, die door de kogels der Chinezen lek was geschoten.

DUITSCHLAND.

WEENEN, 16 Okt. De bladen bespreken de toespraak van Keizer Napoleon te Bordeaux, en de *Ost Deutsche Post* zegt:

„De toespraak heeft in Frankrijk verbazing gewekt. Terwijl men verwachtte dat de hertog van Grammont in zekeren zin in het ongelijk zoû gesteld worden en men uit het zwijgen des Keizers opmaakte dat deze met de zaken verlegen was, komt hij eensklaps met een antwoord in gansch onvermoeden geest te voorschijn, terwijl hij daarbij voegt, dat het Italiaansche vraagstuk van het begin af bij de hervormingen in den Kerkelijken Staat bepaald was. Zoo lang Oostenrijk zijne troepen te Ancona en Bologna had, kon Napoleon niet alleen als beschermer van den H. Stoel handelen. De toespraak tot den aartsbisschop geeft het volle besef van dat beschermheerschap te kennen en, volgens ons, mag men tevreden zijn als Napoleon uit dien toestand geen hoogere aanspraak maakt, dan op hervormingen, wier uitgestrektheid nog altijd onbekend is. Dat hij met een bepaald programma uit Biarritz gekomen is, lijdt geen twijfel. Wat zijn daarvan de omtrekken en grenzen? En welken praktischen invloed zal dat programma op het lot van Midden-Italië uitoefenen?'

BERLIJN, 13 Okt. De reis van den Keizer van Rusland naar Polen zal ongetwijfeld tot een zamenkomst van dien vorst met den prins-regent van Pruissen leiden. De *Kreuz. Zeit.* berigt, dat beiden elkander in de volgende week te Breslau ontmoeten en van hunne ministers van Buitenl. Zaken vergezeld zijn zullen.

— In het laatst der vorige maand hadden te Freiburg (in Brisgau) vergaderingen plaats der Katholieke vereenigingen van geheel Duitschland. Op eene dezer sprak de keizerlijke hofraad, de heer Buss, den volgenden wensch uit:

„Ik wensch dat de Pius-vereenigingen, alom waar zij ophielden te bestaan, herleven en zich meer en meer uitbreiden, want zij vormen als het ware eene missie van leeken welke, onder bestuur der Bisschoppen, tot verbetering van het lot en de zeden des volks werkt. Wie zou kunnen zeggen dat onze eeuw geen behoefte heeft aan zoodanig streven van de zijde der leeken? Nooit welligt was de hernieuwing van het Christelijk leven meer noodig; want ten onzen dage gaat alles verkeerd: het regt is eene vergeten overlevering geworden en de heiligste publieke verbonden zijn onder den voet getreden.

„Ik behoef niet te zeggen wat het familie-regt en dat der kroonen geworden is. Het werd reeds gezegd: de Koningen vallen, en wel, gewoonlijk, wijl zij het openbare regt niet meer tegen de misdadige aanvallen weten te beschermen. Maar als het oogenblik gekomen zal zijn dat de troonen beginnen te wankelen, in de ure des dringenden gevaars, zal de Kerk als het anker van behoud verschijnen. Om dat werk van bescherming en behoud ten uitvoer te leggen, heeft de Kerk eene hulp noodig en deze is de openbare zedelijkheid, welke het regt en den eigendom beschermen moet, en wijl de mensch, alleen zijnde, niet veel kan doen, moeten velen zich vereenigen om door de kracht der eenheid te verkrijgen, wat iemand afzonderlijk nooit zou kunnen bewerken.

„Deze eenheid moet zich echter tot drie voorname punten bepalen. De zucht tot genieten, welke ons tijdperk beheerscht en rigt, eischt vooral eene geheele genezing. Zij is de moeder en bron van bijna al de rampen, welke den tegenwoordigen tijd treffen. Zij is oorzaak dat het regt onregt, de onregtvaardigheid regtvaardigheid geworden is.

„De vergetelheid, waarmede eene nationale ramp bijna onmiddellijk bedekt wordt, is het tweede kwaad, dat onze eeuw zoo treurig kenmerkt. De oorlog in Italië geeft er ons het bewijs van. Nauwelijks zijn eenige weken verloopen, sinds het laatste kanonschot in de velden van Lombardije weêrgalmd heeft, en reeds is de oorlog vergeten. Zij wordt nog slechts herdacht in de gasthuizen en in de gezinnen, waar een oude vader het overlijden zijns zoons betreurt en eene weduwe tranen stort bij het staren op hare kinderen, die door den oorlog vaderloos werden. Behalve dat zou niets doen vermoeden, welken verschrikkelijken oogst de engel des doods onlangs gemaaid heeft.

„Het heerschen van de openbare leugen is de derde plaag van dit tijdperk. Moet de maatschappij leven, dan moet die heerschappij eindigen, want alleen de waarheid kan haar redden. Die onbeschaamdheid der openbare leugen, welke overal vrij en met opgeheven hoofd rond gaat: in de zalen waar de wetten gemaakt worden, in de vereenigingen waar het lot der volkeren beslist wordt, en in de bladen welke de geschiedenis van den tegenwoordigen tijd opteekenen, namelijk in de koeranten, is misschien een der meest schrikwekkende voorteekens.

„De leugen, waaraan de pers zich schuldig maakt, is de grootste en verderfelijkste, wijl het moeijelijk, om niet te zeggen onmogelijk is er een einde aan te maken. Tot bewijs zal ik slechts aanstippen, hoe de slechte bladen tegen het Oostenrijksche konkordaat uitvaren. Indien men in den laatsten tijd daarmede weder begonnen is, dan heeft men, van Weenen sprekende, eigenlijk op Carlsruhe gedoeld."

ITALIË.

ROME, 20 Okt. Generaal Goyon heeft aan de officieren van het Fransche leger een dagorder gerigt, bij gelegenheid der demonstratie door de revolutionnairen ten aanzien van den graaf della Minerva voorbereid. Ze is nagenoeg in de volgende woorden vervat:

„Graaf della Minerva wil demonstratiën. Daar wij belast zijn met de handhaving der orde en rust in de hoofdstad der Katholieke wereld en in de Staten van den H. Stoel, willen wij dat elke demonstratie, strekkende om de orde en de rust te storen, belet en onderdrukt worde. Wij rekenen op de trouwe medewerking der HH. officieren ter vervulling dier edele taak."

Desniettemin hebben de revolutionnairen al het mogelijke beproefd om de waakzaamheid der regering en der policie te misleiden en te ontduiken en om het besluit van den generaal te verlammen; bijgevolg zijn verscheidenen, hetzij in rijtuig of te voet gekomen om den Sardinischen gezant vaarwel te zeggen. Uiterlijk namen zij een zeer geveinsde kalmte in acht; doch dit behaagde den generaal niet, die dra zag dat men met hem den draak stak, en den gendarmen werd bevel gegeven die heeren uit elkander te drijven. Ziende dat er voor het oogenblik niets was uit te rigten, namen zij hun toevlugt tot de gewone middelen, list en logen, en 't mag gezegd worden dat zij zich ditmaal hierin overtroffen hebben; zij begrepen, dat het uitmuntend zou zijn den diplomaat staatsman, het voorwerp hunner genegenheid en leedwezen zooveel mogelijk kaartjes te zenden. Op alle wijze heeft men zich dan ook meester gemaakt van de kaartjes van verwanten, vrienden, bezoekers, welke gewoonlijk in mandjes in de bezoekkamers bewaard worden. Velen weigerden ze te geven, anderen, bij verrassing overvallen, gaven ze zonder te overwegen waartoe men ze bestemde. Kortom de moeite die men zich heeft gegeven is met eenige duizenden kaartjes bekroond, waarvan men wel zal zorgen de namen niet te openbaren.

Naar men zegt zou generaal Goyon, wien het drijven van den graaf della Minerva begon te vervelen, hem gelast hebben zich ten spoedigste te verwijderen.

TURIJN, 12 Okt. De konservatieve pers is zeer ontevreden over de toespraak des Franschen Keizers te Bordeaux. De *Armonia*, onder anderen, zegt: „Wij zouden gaarne willen weten of Napoleon III vóór of gedurende den oorlog eenen Bisschop met de woorden zou hebben geantwoord, die hij tot den Aartsbisschop van Bordeaux heeft gerigt?"

— Uit Parma wordt geschreven dat de overheid aldaar krachtige maatregelen neemt ter bestraffing der moordenaars van kolonel Anviti en ter handhaving der openbare orde. Door Generaal Ribotti, kommandant der gewapende magt, is een bevel uitgevaardigd, dat aan iedereen, die niet tot de troepen behoort, verbiedt in krijgsgewaad te verschijnen. De onder zijn kommando staande soldaten behooren tot de Toskaansche en Modeensche kontingenten. De Piemonteesche bladen, die berigtten dat Parma door de Sardinische bersaglieri was bezet, waren slecht onderrigt.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 17 Oktober.

GETROUWD (13 Okt.): A. Carlebur met P. M. Laats, wed.

BEVALLEN (13 Okt.): A. A. Hauschild, geb. Woldsen, dochter.

OVERLEDEN (13 Okt.): J. J. de Wolff, 75 j.

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

Fondsen	Rente	15 OKT.	4½ u.	gebl.
Amsterdam, Thesaurie	5 pCt.			
Nederl. Bank	4 »			
Nederl., Werkel. Schuld à	2½ pCt.	64½		
Dito Dito	3 »	77⅛	77¼	77⅛
Dito Dito	4 »	97¾		
Amortisatie-Syndikaat	3½ »			
Aand. Handel-Maatsch.	»			
Oost-Ind. Leening	4 »			
Aand. Holl. Spoorweg				
Leening idem	4½ »			
Aand. Rijn-Spoorweg	4½ »			
Maatschappij van Weld.	4 »			
Belgie, Cert. Adm. Bs Bk.	2½ »			
Dito *Rothschild*	2½ »			
Frankrijk, Certifikaten	3 »	63		
Spanje, Obligatiën	1½ »	33⁵⁄₁₆	33⅜	
Dito	3 »	45⁹⁄₁₆		
Dito Binnenlandsche	3 »	42½	42⅝	42½
Amortisable Schuld				
Bewijzen Coupon				
Crediet Instel. bij *Prost & C°.*				
Portugal, Obligatiën	3 »	44⅝		
Dito 856/1857	3 »	43¼	43⁵⁄₁₆	
Uitgestelde				
Rusl., Obl. bij *Hope en C°.*	5 »	104¼		
Dito bij idem 1828/1829	5 »	101⅞		
Cert. bij idem 1831/1833	5 »	86¼		
Dito bij idem 1840	4 »			
Dito bij *Stieglitz*	4 »	82⅝	82⅞	
Dito Nieuwe	4 »			
Dito 5de Serie	5 »	92¼		
Dito 1855, 6de Serie	5 »	100¼	100⅜	
Dito Adm. te Hamburg	5 »			
Dito dito te Londen	5 »			
Dito dito dito	4½ »	95⅞		
Inschrijv. in Assignatiën	6 »			
Certifikaten van dito	6 »	63¾		
Spoorweg Aktiën	5 »			
Polen, Aand. 1835, fl. 500		158		
Obligatiën	4 pCt.	78¾		
Pruissen, Oblig.	5 »	101¼		
Aandeelen 1854	3½ »			
Oostenrijk, Obl. bij *Goll en C.*	5 »			
Dito dito	4 »			
Dito Metalliek	5 »	54¾	55⁵⁄₁₆	54⅞
Dito Rente Amsterdam	5 »	74⅛	74⅛	
Dito Nationale 1854	5 »	59¾	60³⁄₁₆	59¹⁵⁄₁₆
Dito dito	2½ »	29³⁄₁₆	29⅜	29⁵⁄₁₆
Weener Bankaktiën	*f*	860		
Dito Aand. fl. 250, 1839	»			
Dito dito » 250, 1854	4 pCt.			
Beijeren, Spoorweg Aandeelen				
Napels, Cert. bij *L en B.*	5 »			
Dito bij *Rotschild*	5 »			
Denemarken, Obl. te Lond.	5 »			
Dito	3 »			
Braz. Geldl. 1824 v. £ 100	5 »	99⅞		
Dito 1839 van £ 100	5 »	99½		
Dito 1843 » » 100	5 »	99½		
Dito 1852	4½ »	92		
Dito 1858	4½ »	91¾		
Sardinië	5 »			
Peru, Geldl. 1854	4½ »			
Dito te Parijs	»			
Ecuador, Oblig. 1855	1 »	15¼		
Venezuela, dito 6 pCt. thans	3 »	26¼	26⅜	
Dito Uitgestelde	1 »	13⅝	13¾	
Grenada, Obligatiën	3½ »	15⅝		
Dito Uitgestelde		5¹⁄₁₆		
Mexiko, dito	3 »	21³⁄₁₆	21¼	
Nrd-Amer. Ph. *Hope en C.*, Lr. A	»	96		
Dito dito Lr. B	»	100¼		
Dito bij *Rothschild*	6 pCt.	82		
Amerik. Bank-Aktiën				
Illinois Spoorw. Aandeelen				
Dito Oblig. Constr. Bons.	7 pCt.	80¾		
Louisiana	5 »	101		
Grieken, Obl. Geldl. 1825	5 »			

Handel-Maatschappij kontant —, dito Leening 1858 4 pCt. —; Russische Spoorweg volgefourneerde 222¾, 23; Hypotheek 4½ pCt. —; Fr.-Oost. Spoorw.-Oblig. bij Hope 3 pCt. 128. 3 pc. Russen 64¾.

De markt was op nieuw vaster van stemming, in Oostenrijksche was de handel vrij levendig.

Koers van het Geld: Beleening 3 pCt., Prolongatie 3 pCt., Diskonto 3 pCt.

VOORLOOPIG BERIGT DER BEURS
van 17 Oktober tot 3½ ure.

Nederl. Werkel. Schuld à 2½ pc. 64½; Aand. Handel-Maatsch. —, Spanje, Binnenl. 3 pc. 42⁷⁄₁₆; Rusl. Obl. bij Hope en C°. 5 pc. 104¼, Cert. bij Stieglitz 1855 6de serie 5 pc. 100, Oostenrijk, Met. 5 pc. 54⅝, dito 2½ pc. 29¹⁄₁₆, dito Rente Amst. 5 pc. —, dito Nationale 1854 5 pc. 59⅞.

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

PARIJS, 15 Okt. Rente kont. 4½ pc. —.—, in liq. 3 pc. —.—; op tijd 3 pc. 69.70; Credit mobilier 796.25; Fr.-Oost. Spoorw. 550.—; Russ. Spoorw.-Aktiën 502.50; N. leen. 3 pc. [illegible] Spanje 1½ pc. 34½; 3 pc. 43; Passive 10½; Cred. [illegible] 295.—; Rom. Leening —.—.

[illegible] Obl. Spanje 3 pc. 43.50; 1½ pc. 33.45.

[illegible] 96½. Braz. 5 pc. —; 3 pc. [illegible] 4½ pc. id. [illegible] dolll bonds —; Grenada uitgest. 5¾ a 5½; id. werkelijke 17¾ a 18¼. 5 pc. Venez. 27¼ a 27¾; 2¼ pc. id. 14¼ a ¾; 3 pc. Port. — a —; 3 pc. Spanje 46 a 46½; 1½ pc. id. 33¾ a 34; Coupons 4¾ a ⅞; Passive 11 a 11¼; 4½ pc. Russen — a —; 5 pc. id. — a —; 2½ pc. Holland — a —; 4 pc. id. — a —; Illinois Shares 62 a 63; id. 7 pc. Oblig. 77 a 78; Sardinië 86 a 87; Ecuador —.

WEENEN, 15 Okt. Met. 5 pc. 72.50; 2½ pc. —.—; Nat. 77.90; Loten 1854 4 pc. 110.—; Bank-Aktiën 894; Noord-Baan-akt. —.—; Oostenr. Cred. Loten 96; Cred. Anst. 297.—; O.-Fr. Spoorw.-akt. 262.—; Lomb. Venetiaans. —.—, Nieuwe —.—; Wissel op Londen 3/m. 12.05; Parijs 48.30; Frankf. —.—; Amst. —.—; Goud 21; Zilver 18¼.

BERLIJN, 15 Okt. Metalliek 5 pc. 58½; Nationale 68½, Stiegl. 5de serie 96½; 6de id. 105½; Rusland 5 pc. —, Nieuwe 3 pc. 65¼; Pruiss. Staats. 4½ pc. 102; id. Nieuwe 5 pc. 103½; Fr. Oost. Spoorw. 143½; Credit, 84; Wissel op Londen 3/m. 6 th. 17⅞, Parijs —, Hamburg —, Amst. zigt 142⅝, 2/m. 141, Weenen —, Petersburg 96¼.

FRANKFORT, 15 Okt. Metalliek 5 pc. 57¼, Nation. 61⅝, Cred. Akt. 196, Spanje 3 pc. 42⅜, 1½ pc. —; Bankakt. 848, Wissel op Londen 116⅜, Weenen 95½, Parijs —, Diskonto —.

Wisselkoers.

2/m. Parijs	*f* 55⁹⁄₁₆	2/m. Livorno	*f* 38½
Zigt »	» 55⅞	» Napels	» 79
2/m. Bordeaux	» 55	3/m. Petersburg	» 167
½/m. »	» 55½	6/w. Weenen	» 93½
3/m. Madrid	» 241	» Augsburg	» 99
» Cadix	» 243	» Frankfort	» 99¾
» Sevilië	» 240	2/m. Hamburg	» 35⅛
» Bilbao	» 240	Zigt	» 35⁵⁄₁₆
» Lissabon	» 40⅞	2/m. Londen	» 11.65
» Porto	» 40¼	Zigt »	» 11.70
2/m. Genua	» 45½	Rotterdam	» ⅛

HANDELSBERIGTEN.

GRAANMARKT.

AMSTERDAM, 17 Okt.

Rogge in een doen: 118 ℔ Petersb. *f* 179; 126 ℔ Pruissische *f* 235; 125 ℔ dito *f* 200.

ROTTERDAM, 15 Okt. Tarwe: 158/2 ℔ witb. Poolsche *f* 310. — Rogge: 156/2 ℔ Straalsund *f* 220; 152/2 ℔ j. Belgische *f* 210; 143, 145/2 ℔ Petersd. *f* 166, 175.

SCHIEDAM, 15 Okt. Rogge. Verkocht: 144/2 ℔ Pernau *f* 198 6/w.; 147/2 ℔ Libau *f* 188 3/m. — Gerst: 129/2 ℔ Koersche *f* 168 kt., 170 6/w. — Moutwijn *f* 13,75; Jenever *f* 19,25; Amst. Proef *f* 20,50 per Ned. vat zonder fust, zonder de belasting. Spoeling *f* 0,40 per ketel.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 16 Okt. Pearce, Mary Young, Taganrog.
VLIE, 16 Okt. Hendriksen, Concordia, Frederikstad.
HELVOET, 16 Okt. Stephen, Rosa, Algoabaai.
BRIELLE, 16 Okt. Prins van Oranje (st.), Duinkerken.

UITGEZEILD:

TEXEL, 16 Okt. Bartels, Gesina, Newcastle.
VLIE, 14 Okt. Hoff, Grietje Bos, Riga.
HELVOET, 15 Okt. Van Katwijk, Christiaan Huygens, Batavia.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 17 Oktober, in lading naar:

Franckfort.	Grunewald, Frankfort N°. 17.
Duisburg.	J. v. d. Poll, Diana.
Dusseldorp.	W. J. F. Wilson, Niederrhein N°. 11.
Urdingen.	B. L. Casimir, Sara.
Keulen.	G. W. Scholten, Cöln N°. 8.
Keulen.	H. Rursch, Albion.
Ludwigsh., Mannheim en Heilbron	J. J. Itschert, Delphin.
Maintz.	F. Leydecker, Maintz N°. 2.
Manheim.	J. W. Werner, Harmonie.

AMSTERDAM, 15 Oktober, vertrokken naar:

Maine.	J. Hammer, Mainz N°. 3.
Mannh. en Ludwigh.	J. B. Haenlein, Franklin.
Keulen.	H. J. Wilson, Cöln N°. 20.
Manheim.	G. Itschert, Delphin.

Rijnhoogte, ARNHEM, 15 Okt. 5 p. 0 duim.
KEULEN, 16 » 3 vt. 9 »

Advertentiën.

(1909) Le Directeur du Pensionnat St-Louis à Eindhoven demande un **Secondant** de la religion C. R., d'un âge mur muni de bons certificats et autorisé par la loi à enseigner la langue française.

Le salaire sera à proportion des capacités.

S'adresser par lettres affranchies.

Men Verlangt, ter uitbreiding van een solide **Begrafenisfonds**, in alle provinciën van het Rijk, behalve in Noord-Holland, **AGENTEN** en **BODEN**, die goede getuigenissen kunnen vertoonen en des gevorderd borgtogt kunnen stellen. Adres *franco* onder letter B. Q. Bureau van dit Dagblad.

(1908)

Uit de Hand te Koop:

Een voor weinige jaren nieuw gebouwd **ORGEL**, met *drie* Manualen van 56 Toetsen en *vrij* Pedaal, waarvan de algemeene dispositie als volgt:

1° **Hoofdmanuaal**, met 12 doorgaande en 3 halve stemmen.

2° **Positief**, met 9 doorgaande en 1 halve stem.

3° **Echo**, met 6 doorgaande en 1 halve stem.

4° **Vrijpedaal** met 6 stemmen, terwijl door twee Koppelingen, *Pedaal*, *Hoofdmanuaal* en *Positief* kunnen worden verbonden. Pijp- en Regeerwerk zijn van de beste bouwstoffen vervaardigd en in volmaakten staat. Buitendien is de intonatie van elke stem *juist*, en die der tongwerken voortreffelijk te noemen. De kas van best wagenschot, met beeld- en snijwerk voorzien, heeft ten voeten uit eene hoogte van 10, op eene breedte van circa 9 Nederl. ellen.

Ter bekoming van nadere informatiën wende men zich door *franco* brieven aan het R. K. Kerkbestuur te Eindhoven.

(1886)

DE ZALF EN PILLEN VAN HOLLOWAY zijn een uitmuntend middel voor vrouwen ter genezing van *ongemakken aan de borst*. De echtgenoot van K. S...., te *Utrecht*, had twee groote etterende wonden aan de borst. Men wist niet waaraan dit ongemak was toe te schrijven, doch gaf haar verschillende geneesmiddelen, die echter alle zonder goed gevolg bleven. Eindelijk besloot de Heer S.... zijne vrouw de zalf en pillen van Holloway te doen gebruiken, zij bewilligde daarin; na drie weken tijds begon het kwaad aanmerkelijk te verbeteren, en in het gebruik derzelven twee maanden lang volhoudende, was zij volmaakt hersteld.

Door het vergroot debiet zijn de prijzen als volg:

Doosjes Pillen à *f* 0.80, *f* 1.85, *f* 3.00, *f* 6.75, *f* 13.50, *f* 20.50.

Potjes Zalf à *f* 0.80, *f* 1.85, *f* 3.00, *f* 7.05, *f* 13.85, *f* 22.95.

Zijn op franco aanvragen à contant te bekomen bij de Heeren ADAMA, Apothekers, Utrechtschestraat, Y No. 251 en Nieuwendijk, L No. 78, als Dépôthouders te *Amsterdam*, bij L. J. GROOTENDORST, dépôthouder te *Utrecht*, G. VERHAART, dépôthouder te *Prinsland* en bij STRAATMAN, hoofd-dépôthouder te *'s Bosch*, alsmede te *Londen* Strand 244 *Holloway's-Etablishment*. (1863)

Bij den Boekhandel. C. L. VAN LANGENHUYSEN is verkrijgbaar:

Vies des Saints d'Alban Butler et de Godescard avec le martyrologe Romain un traité de la canonisation des saints, un traité des fêtes mobiles, le traité de Lactance sur la mort des persécuteurs de l'église, édition augmentée de notes nouvelles; d'un grand nombre de vies inédits par M. l'abbé Tresvaux chanoine et vicaire-général de Paris, de réflexions pratiques placées après la première vie de chaque jour par M. l'abbé Herbet et entièrement revue par M. le Glay, 6 forts volumes in 4° *f* 21.00

Vies des Pères, Martyrs et autres principaux saints, tirées des actes originaux et des monuments les plus authentiques, avec des notes historiques et critiques ouvrage traduit librement de l'Anglais d'Alban Butler par l'abbé Godescard, chanoine de saint-honoré nouvelle édition entierrement revue et augmentés d'un grand nombre de notes et notices nouvelles par M. le Chanoine P. F. X. de Ram, 7 forts volumes in 4° *f* 22.50

Les Fondateurs de l'unité Française Suger — Saint-Louis Duguesclin — Jeanne d'Arc Louis XI — Henri IV Rigelieu Mazarin. Etudes historiques par M. le comte Louis de Carné. Édition considérablement augmentée, 2 forts volumes, gr. in [illegible] *f* [illegible].00

Biographie Universelle ou Dictionnaire historique des hommes qui se sont fait un nom par leur génie, leurs talents, leurs vertus, leurs erreurs ou leurs crimes; par F. X. de Feller. Edition revue et continuée jusqu'en 1848 sous la direction de M. Ch. Weiss, Conservateur de la bibliothèque de Besançon membre de plusieurs académies et de M. l'abbé Busson, secrétaire du ministère des affaires ecclésiastiques et vicaire-général honoraire de Montauban, 8 forts volumes in 4° *f* 25.00

Amsterdam, bij C. L. VAN LANGENHUYSEN Drukker en Uitgever.